

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

7. Sexta causa. Superveniens proximi necessitas spiritualis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

recederet, qui cum rennisset, atque ultro, citroque, idem Nuntius responsiones pertulisset, delata etiam ad præsentem Proceßum turbationis causa, res cum terminum habuit, ut Episcopus, nulla alia adhibita vi, pertexerit in Sacro, illique de more finem imposuerit. Magna exinde oborta est quæstio, inter Canonistas: An legitimè Episcopus in Sacro pergendo persistere potuerit? An Senator ille in excommunicationem Pontificiam incidere? An denique astantes, qui exire à Templo de buissent, peccaverint? Profecto sic primo aspectu merito dubitabatur. Verum ego minimus, alique me doctiores, inde prædictos defendimus, quia Senator ille, statim atque suæ denunciata excommunicationis notitiam habuit, ritè appellaverat ad superius Tribunal, quare appellatio pendente, vitandus non erat. Audi eundem Layman. lib. 1. tr. 5. p. 2. c. 4. num. 2. id breviter deserventem. Secundo colligitur cum Navarro, & Glossa, licet appellatio ipsam excommunicationis sententiam absolute latam suspendere non possit cum ea executionem secum trahat, c. Pastoralis, § De Appell. nihilominus suspendit effectum denuntiationis, ut appellans, pendente appellatione, vitandus non sit. Quæ sunt ratione, tamen si aliquis in facto notorio appellare non possit, c. Cum sit Romana, eodem titulo, tamen assentientia Iudicis declarantis factum notorium esse, appellare potest, cum is iniuste iudicare potuerit, sicuti notavit Abbas. Denique licet à poena iuris non appelletur, c. Quia nos de Appell. appellari tamen potest à sententia Iudicis declarantis aliquem incidisse in poenam iuris. Hæc ille: Vide etiam Bonac. de exc. disp. 2. dub. 2. p. 1. n. 2. aliisque.

§. V.

QUARTA CAUSA.

Supervenient violatio Ecclesiæ, vel Altaris.

1. Si violatio, de qua supra lib. 1. c. 4. §. 5. breviter locuti sumus, contingat post Canonem inceptum, (cum tunc confectur quoad hunc effectum inceptisse sacrificij substantia ex Supra de Sacram. disp. 81. sect. 4. §. Secundo quæres, Fagun. d. 1. Et. l. præcept. lib. 3. c. 14. num. 7.) pergat Sacerdos, Missamque absolvat, ac si nulla violatio supervenerit. Sic Delugo de Euch. d. 20. sect. 2. num. 6. 1. & passim. Si vero Canonem non inceptum, recedat, Missamque relinquat. Illud recolere, si Ecclesiæ solum benedicta, & non consecrata fuerit, posse ipsam Sacerdotem eiusmodi violatam Ecclesiæ, seu Altare reconciliare per formulam positam in Cærimoniali, quæ satis est brevis, facta ex una parte reconciliatione, statim redire ad Missam, & prosegui. Ita nos supra lib. 1. c. 4. §. 5. n. 2.

2. Dico (posse) nam si commodè haberi nequeat Cærimoniale, Sacerdos non obligabitur, sed solum relinquat Missam. Obligabitur tamen sub veniali, si commodè posset habere Cærimoniale, & nollet reconciliare: quia est nonnulla irreverentia nolle Missam inceptam quamvis nondum incepto Canone, absolvere, cum possit. Sub mortali autem non obligo, quia potest se conformare cum decreto Ecclesiæ prohibente Sacrum fieri in loco violato, & ex alia parte Sacerdoti privato reconciliationem illam Ecclesiæ non præcipit.

Post hæc scripta volui recollere modum reconciliandi, Ecclesiæ violatam, quando nondum est consecrata, quem præscribit Rituale Rom. Pauli V. nec illum inveni adeo brevem, ut modo dictum est ex Delugo; quare puto, ante Canonem inceptum absolute posse Missam omitti, cum prolixitas talis reconciliationis sufficientem causam deromittendi sicuti dat Ecclesiæ consecrata propter non valde dissimilem prolixitatem.

3. Sed quid fiet de Hostia, Vinoque oblati, si relinquenda sit Missa post oblatis nem?

Hostia, vel reverenter fumatur à quopiam, vel servatur inter ceteras, quæ postea consecrandæ erunt: nec officit debere iterum offerri, quia oblationem repetere culpa nulla est. Vinum etiam, vel reverenter absumatur, vel servetur ad alias Missas, vel deponatur in Piscinam

Sacram, seu sacrarium. Atque ex congruentia cæterum si eiusmodi Hostia, & Vinum serventur contentum, in illum non sacrum, culpa non est, supradictis lib. 1. c. 2. §. 3. a. n. 3. in simili, colligitur.

§. VI.

QUINTA CAUSA.

Supervenient corporalis necessitas.

1. Si morbus, vel alia gravis corporis necessitas Sacerdotem Missam interrompere, immo ut ex se constat, à culpa. Ita Layman. lib. 3. tract. 2. Quod casu si facta est consecratio, & ipse recedat ab idem Sacrum nequeat, quid faciendum sit, dicitur §. 1. n. 1.

§. VII.

SEXTA CAUSA.

Supervenient proximi necessitas Spirituum.

1. Difficiliter alium casum circa hoc invenimus, Deum, in quo alicui mortis proximo Sacrum sit ministrandum.

Primo igitur, si sit ministrandum Sacramentum credator mortuus ponendus esse in gratia, quod sacramentum (penitentia) vel si hoc suscipere obsequium non possit, Sacramentum Eucharistiæ, vel Viaticum, quibus in eo casu competit ex probatione pristina gratiam conferre) si id, inquam, ministrandum, nec prælo sit alius, nisi is, qui actu celebrat, restat inquit merito Zambranus c. 4. dub. 6. n. 1. Missam inchoatam etiam post consecrationem reverenter servare interim aliquo Sacra Eucharistiam in qua actus Sacerdos secum deferat aliquam hostiam consecratam, extremam unctionem ad infirmum, audiatque ejus confessor, & data Eucharistia, atque extrema unctione, remittit per Psalmis Penitentialibus ad Ecclesiæ post Missam recedat ad persiciendum Sacrum: Atque hæc si infirmus omnia Sacramenta suscipere, secus, cõferat illud, quæ per

2. Secundò. Si sit ministrandum Sacramentum charitatis non ut conferat illi gratiam primam, sed Viaticum ei, qui paulo ante sit confectus, nec ad hoc Sacerdos, si facta quidem sit oblatio, seu certe prius Canon, non licet exuere sacras vestes, & nec rigendum Viaticum. Si vero oblatio facta non fuerit, certe non est improbabile. Ita Layman. lib. 3. tr. 2. p. 1. n. 2. tunc est, quia ex una parte necessitas, seu utilitas firmi non iudicatur modica, & ex altera, ante oblationem vel Canonem (non vero post) relinquere Missam, prædicatur continere tantam irreverentiam, quæ non debet ab illa necessitate.

Dixi licere) nam non cognosco obligationem, quæ sit Sacerdos iuxta alteram opinionem putare non debet tantam necessitatem, ut interrompere Missam valeat.

4. Dixi item (non licere exuere sacras vestes) in ipsa Ecclesiæ, in qua quis Sacrum celebrat, forte aliquo repentino malo correptus, indigeat simili Viatico, Sacerdos, etiam post consecrationem, divertere non debet ab Altari, illi Eucharistiam porrigere, ac iterum reverti. Sic Glossa nullus, dist. 1. d. c. 1. Layman. lib. 3. tr. 2. p. 1. n. 2. Hentriq. lib. 8. c. 30. n. 4.

5. Tertiò denique. Si sit ministranda extrema unctione moribundo aliàs confesso, vel Sacra Eucharistia oblatio, quamvis aliqui cum Layman. ibid. assertant, prælo relinqui Sacrum, si nondum facta est oblatio, prælo si qui sacram unctionem petat, is sit, cui facile non possit: Ego tamen puto non posse. Ratio est, quia non video tantam necessitatem in casu extreme unctionis, sicuti contra modo vidi in casu Viatici, in hac necessitate possit vinci irreverentia interruptio Missæ. Adde infirmam esse rationem illam (si petat ab eo, cui negari non potest) sic enim, iam non concedis interruptionem ob spirituales necessitates.

rit immixtis, siue annexis, hic subscibam.

§ I. Quid fiet, quando Sacerdos deficit, dum Sacrificat.

Debet primò S. Thomas, Quando inter celebrandum Sacerdos subito deficit, ita ut non possit ullo modo Sacrificium perficere, si hoc contingat ante Consecrationem panis, Sacrificium relinquendum esse imperfectum: quia cum nondum substantiatum inchoatum sit, nullum in hoc est notabile incommodum; si autem contingat post Consecrationem etiam unius materiae, tunc perficiendum esse per alium Sacerdotem, si quis adsit, etiam si jejunus non sit; etiam si sit in peccato mortali, aut excommunicatus. Hic tamen necessitas debet prius conteri. Ita communiter Doctores ex Conc. Toletano 7. cap. 1. Ratio est, quia minus incommodum est, Sacerdotem non jejunum, aut post commissum peccatum mortale ante confessionem, contritum communicare, quam Sacrificium relinqui imperfectum.

2. Nota primò cum Soto in 4. d. 13. quasi. 2. §. Perplexior autem, conscius sibi peccati mortalis nullo modo posse hoc Sacrificium perficere, nisi prius, ut dictum est, conteratur, aut saltem probabiliter putet se contritum, alàs peccaret mortaliter communicando in statu peccati mortalis. Disputat autem ibidem idem Soto, Vtrum talis Sacerdos, si difficulter potest conteri possit nolle perficere Sacrificium? Respondet affirmativè, quia Concilium tantum dicit liberum esse Sacerdoti inchoatum à deficiente Sacrificium perficere: sed melius Suarez de Sacram. d. 8. §. sec. 1. sub finem, docet, talem teneri conteri, ut Sacrificium possit perficere, quia gravissimum est incommodum contra institutionem Christi, & reverentiam tanti Sacramenti, atque etiam ipsius Sacramenti (praesertim quando Calix est iam consecratus, qui sine irreverentia, & periculo alicujus incommodi saepe in aliud tempus conservari non potest) si Sacrificium relinquatur hoc modo imperfectum. Quare omnes qui sine gravissimo incommodo hoc possunt impedire, ad hoc tenentur. Peccator autem nullum incommodum, sed potius maximum commodum accipit dum compellitur conteri.

3. Nota secundò, non Sacerdotem; in similibus casibus nullo modo posse Sacrificium perficere, quia non habet potestatem sacrificandi. Quare si nullus Sacerdos adsit Sacrificium necessarid imperfectum relinquendum est, & Sacramentum honestè conservandum, donec possit legitime sumi, si id sine periculo fieri possit. Quod si hoc sine periculo fieri non possit, ut si esset periculum, ne Sacramentum veniret in manus infidelium, aut ne Species ante adventum alicujus Sacerdotis planè corrumpentur, tunc Sacramentum etiam à laico sumi deberet, quia hoc ipsius reverentia exigit, Soto tamen in 4. distict. 12. quasi. 2. art. 6. §. Circa hoc putat potius permittendū esse ut Species Calicis omnino accrescant, seu corrumpantur, quam ut sumantur à laico. Sed melius Suarez disput. 17. de Sacram. section. 3. in fine, docet laicum tunc debere Sanguinem reverenter sumere, quia quæ in reverentiam hujus Sacramenti sunt instituta, non debent cum ipsius tanta irreverentia servari.

4. Nota tertid, si Sacerdos deficiens non obierit, sed solum infirmus fuerit adeo tamen, ut communionem sumere possit, Sacerdotem, qui Missam supplet, dividere Hostiam debere, & unam partem sibi sumere, aliam in firmo præbere: de qua re nos egimus in Opusculo de ex ped. comm. cap. 6. §. 6. m. 3. 1.

5. Nota quartò secundum Sacerdotem debere incipere inde, ubi primus defecerat, si id sciri potest: quod si non possit, vide apud Suarium disp. 83. de Sacram. sect. 1. §. 5. denique, cum enim raro possit evenire in praxi, ut saltem ex Ministri relatione id non sciatur, non est necesse hac in re pluribus immorari.

N 2 An

par est in omnibus, sed propter respectum humanum, certè ratio in his Sacris Ministeriis habenda nequaquam, est.

6. Petes, unde incipiet Sacerdos, cum in prædictis casibus revertitur ad Sacrificium perficiendum?

Respondeo. Si revertitur in casu factæ consecrationis non incipiet inde ubi defecerat: sed in casu consecrationis non incipiet inde ubi defecerat. Nam si magna mora intercesserit, est distinguendum. Nam si magna mora intercesserit, puta plusquam una hora, poterit à principio Sacrificii, puta plusquam una hora, poterit incipere inde, ubi defecerat. Lege Suar. de Sacram. d. 85. sectione 1. Ratio est, quia in parva mora moraliter reputatur continuari eadem Missa: at in longa cum consecratur moraliter pars eadem defuisse, non reputatur continuari eadem Missa; quare cum nulla aliunde inconvenientia appareat, ab initio erit incipiendum. Immo in hoc casu, si Sacerdos nullum obligationem habeat Missam eo die celebrandi poterit illam omnino relinquere; quia si illa pars defuit, non est obligatio addendi compartem.

§. VIII.

SEPTIMA CAUSA.

Adventus Principis, Prælati, Populi.

Concedunt aliqui, si superveniat Princeps, vel Prælati, vel processio Populi, vel similes, audientque sint Sacrum, posse Sacerdotem interrompere Missam & iterum incipere; si alius Sacerdos non sit, & celebrans solum progressus fuerit usque ad oblationem exclusivè, non vero si ultra. Ita Navar. Henric. S. S. Soria, quos citat, sequiturque Layman. lib. 5. tract. 5. cap. 7. num. 2. sine. Immo id in praxi observatum esse testatur Navar. ibid. & Henriquez ibid.

2. Mihi quidem hæc concessio non placet, sicuti nec placuit supra lib. 1. c. §. 3. m. 1. quod propter similem adventum posset ab eodem bis eodem die celebrari. Ratio est, quia ejusmodi adventus non affert tantam necessitatem, quæ superare possit irreverentiam interruptionis Missæ, quandoquidem illi cum non suppetat alia Missa ad integram audiendam non obligentur: Maxime ergo laudandum est Decretum Mediolanense, apud Gavant. in man. Episc. v. Missæ ritus num. 15. in quo absolute caverit, ne quis Missam semel inchoatam repetat: Id quod praxim à Navarro allatam, nec solido fundamento nixam, merito corrigi.

§. IX.

OCTAVA CAUSA.

Concio, Ordinatio, Communio Populi, Publicatio Edictorum.

Hæc exerceri posse juxta Rubricas, & consuetudines, dum Missa Sacrificium peragitur, atque adeo per illa interrupti nite posse Sacrum, explicatione non indiget.

CAPUT VIII.

Qua ratione occurrendum defectibus in Missa occurrentibus.

Adeo latè à Doctoribus, immò, & à Rubricis Missalis, de hoc argumento, disseritur, ut actum agere non debeam: ad memoriam ergo solum restituendum, & ne in quibusdam necessariis Lectorem meum aliò abire compellam, doctrinam de hac re S. Thom. 3. p. 2. q. 18. ar. 6. ab Agidio Coninch. de Euch. 83. art. 6. compendiosè allatam cum nonnullis nihilominus notis, seu additionibus nostris, ubi opus fuerit.

Part II.